

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Тренінг “Нова українська школа: мета, сподівання, реалії”

Новації законодавства в освіті. Підготовка до роботи в умовах Нової української школи

Людмила Мозгова,
аналітик Асоціації міст України,
кандидат педагогічних наук

м. Одеса - 2018

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування “Асоціація міст України” - це захист законних прав та інтересів членів АМУ в органах державної влади та підтримка й розвиток місцевого самоврядування в Україні

представляє та захищає інтереси міст у Верховній Раді, Кабінеті Міністрів та інших органах центральної влади, зокрема в МОН, ДСЯО та Мінфіні

розробляє пропозиції щодо внесення змін до законодавчої бази місцевого самоврядування та управління на місцях

розробляє законопроекти та інші нормативні акти, що стосуються життєдіяльності міст, зокрема пропозиції до Закону про Державний бюджет

надає інформаційну, організаційну та консультативно-експертну допомогу містам-членам АМУ

налагоджує зв'язки з іноземними та міжнародними організаціями, чия діяльність спрямована на вирішення проблем місцевого самоврядування

Об'єднує близько 700 громад і працює в Україні вже 26 рік

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Структура Асоціації міст України

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Секція з питань освіти Асоціації міст України

Об'єднує заступників голів із гуманітарних питань,
керівників та працівників органів управління освітою України

Голова Секції – Остапенко Галина Феліксівна, начальник управління освіти Первомайської міської ради Миколаївської області

Секретар Секції – Мозгова Людмила Анатоліївна, аналітик з питань освіти АМУ

Заходи, в яких беруть участь члени Секції

Засідання Секції 2 рази в рік. Так, у 2018 році: квітень – Луцьк, жовтень – Вінниця

Галузевий Форум 1 раз на рік

Практикум із законотворчості та адвокасі 1 раз на рік (конкурсний відбір)

Формулювання пропозицій до нормативно-правових актів на запит АМУ чи з власної ініціативи

Представлення АМУ інтересів Секції

Участь у робочих групах з розробки нормативно-правових актів (участь у розробці)

Підготовка експертних висновків до нормативно-правових актів

Участь у засіданнях Комітету ВРУ з питань науки і освіти, інших засіданнях профільних міністерств чи служб

Підготовка аналітики та пропозицій до центральних органів влади

Підготовка та поширення інформації у ЗМІ, участь у прямих ефірах, ведення галузевої платформи на сайті АМУ <http://www.auc.org.ua/galuz/osvita>

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

м. Первомайськ (березень 2017 року)

м. Чернівці (жовтень 2017 року)

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Законодавче підґрунтя реформи освіти:

Прийняті нормативно-правові акти

Закон України «Про освіту» від 05.09.2017
№ 2145-VIII

Розпорядження Кабінету Міністрів України
№ 988-р від 14.12.2016 “Про схвалення
Концепції реалізації державної політики у
сфері реформування загальної середньої
освіти “Нова українська школа” на період до
2029 року”

Наказ МОН від 13.07.2017 № 1021 “Про
організаційні питання запровадження
Концепції Нової української школи у
загальноосвітніх навчальних закладах”

Очікується оприлюднення відповідно до Плану законопроектних робіт Уряду

Нова редакція Закону України “Про
загальну середню освіту”
(квітень 2018 року)

Нова редакція Закону України “Про
позашкільну освіту”
(вересень 2018 року)

Нова редакція Закону України “Про
дошкільну освіту”
(вересень 2018 року)

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Нормативно-правове та змістове забезпечення фахової підготовки педагогічних працівників:

Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.01.2018 року № 36 «Про затвердження **Типової освітньої програми організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників** закладами післядипломної педагогічної освіти»

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 року № 17-р “**Про додаткові заходи щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників у 2018 році**”

! Он-лайн курси для підвищення кваліфікації вчителів початкової школи
<https://mon.gov.ua/ua/news/na-sajti-edera-pochalasya-reyestraciya-na-onlajn-kurs-dlya-vchiteliv-pochatkovoyi-shkoli-doluchitisya-mozhe-kozhen-ohochij>

Навчальні модулі : Державний стандарт початкової освіти, управління класом, методики компетентнісного та інтегрованого навчання, інклюзивна освіта

Проект Концепції розвитку педагогічної освіти (завершено обговорення в МОН, готується на розгляд Уряду)

Проект Стандарту на професію “Вчитель початкової школи”
(завершено обговорення в МОН, готується на розгляд Уряду)

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Реформа загальної середньої освіти

Рівні освіти

Зміст реформи

**Початкова освіта
(школа)**

4 роки

Зміна Державного стандарту початкової освіти та освітніх програм (2018 рік), створення освітнього середовища, підготовка вчителів до роботи за новими методиками

**Базова середня освіта
(гімназія)**

5 років

Зміна Державного стандарту базової середньої освіти та освітніх програм (2019 рік), створення освітнього середовища, підготовка вчителів до роботи за новими методиками

**Профільна середня освіта
(ліцей)**

3 роки

Зміна Державного стандарту профільної освіти та освітніх програм (2020 рік), створення освітнього середовища, підготовка вчителів до роботи за новими методиками

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Профільна середня освіта

Академічна

(ліцей, III ступінь, старша школа)

профільне навчання на основі поєднання змісту освіти і поглибленого вивчення окремих предметів з урахуванням здібностей та освітніх потреб здобувачів освіти

Професійна

(професійно-технічні навчальні заклади)

Орієнтоване на ринок праці профільне навчання на основі поєднання змісту освіти та професійно орієнтованого підходу до навчання з урахуванням здібностей і потреб учнів

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Плани Уряду з впровадження реформи “Нова українська школа” на 2018 рік

Прийнято новий Державний стандарт початкової освіти, розроблено відповідно до стандарту типові програми початкової освіти та навчальні матеріали до них, надруковано підручники, що пройшли апробацію. Також буде завершено підвищення кваліфікації вчителів початкової школи

Старт навчання укладачів програм, авторів підручників і посібників, підготовка експертів до розробки ними рукописів, що враховуватимуть доступність для дітей із порушеннями психофізичного розвитку

Затвердження Концепції педагогічної освіти (вдруге подано МОН на обговорення)

Розробка професійних стандартів педагогічної діяльності вчителя початкової школи (критерії оцінювання педагогічної діяльності педагогів). Також буде розроблено нові процедури атестації вчителів і керівників шкіл та розроблено професійні стандарти педагогічної діяльності керівника школи

Зменшення бюрократичного навантаження на школу, спростити систему документообігу, оптимізувати звітність і, що важливо для нас, – створити систему освітньої статистики й аналітики

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Фінансування галузі освіти з Державного бюджету України у 2018 році за інформацією Міністерства фінансів України

У державному бюджеті на 2018 рік освітня субвенція врахована в обсязі **61,7 млрд. грн.**, що на 9,1 млрд. грн. або на **17,3 %** більше видатків освітньої субвенції на 2017 рік (52,6 млрд. грн.).

На 2018 рік розрахунок освітньої субвенції здійснено Міністерством освіти і науки на основі **нової формули**, виходячи з: **розрахункової кількості ставок педагогічних працівників**, яка визначена на підставі навчального навантаження; **розрахункової наповнюваності класів**; **навчальних планів**; прогнозного рівня **середньої заробітної плати вчителя** в умовах 2018 року.

У видатках освітньої субвенції враховані видатки у обсязі **6,7 млрд. грн.** на підвищення заробітної плати **вчителів** не менш, як на 25%.

Проведення додаткових корекційно-розвиткових занять, придбання спеціальних засобів та обладнання для корекції психофізичного розвитку учнів з особливими потребами - **504,5 млн. грн**

Придбання обладнання та сільськогосподарської техніки для професійно-технічних навчальних закладів - **100,0 млн. грн.;**

На підготовку кадрів у ПТУ за спеціальностями загальнодержавного значення – **119,6 млн. грн**

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Фінансування “Нової української школи” з Державного бюджету України у 2018 році за інформацією Міністерства фінансів України

З метою реалізації прийнятого Закону України «Про освіту» на 2018 рік враховані видатки на підтримку проекту «Нова українська школа» у обсязі 1814,5 млн. грн., з них на:

забезпечення учнів початкових класів навчальними засобами та мобільними меблями – **1000,0 млн. грн.;**

підвищення кваліфікації педагогічних працівників – **386,6 млн. грн.;**

випуск підручників для учнів 1-го класу за новими освітніми стандартами – **373,3 млн. грн.;**

створення національної електронної платформи для розміщення навчальних ресурсів – **54,6 млн. гривень**

Отже, важливою є інформатизація закладів освіти, обладнання навчальних кабінетів із системою мультимедійного навчання та підключенням до швидкісного Інтернету

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Нормативно-правове забезпечення підвищення оплати праці педагогічних працівників

Постанова Кабінету Міністрів України № 974 від 14.12.2016 року “Про внесення зміни у додаток 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 року № 1298”

Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2011 №373 “Про встановлення надбавки педагогічним працівникам закладів дошкільної, позашкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), вищої освіти, інших установ і закладів незалежно від їх підпорядкування” зі змінами, прийнятими від 11.01.2018 року

Постанова Кабінету Міністрів України № 22 від 11.01.2018 року «Про підвищення оплати праці педагогічних працівників»

Підвищено з 01.01.2017 року посадові оклади педагогічних працівників на **2 тарифні розряди**

За **престижність праці** педагогічним працівникам виплачувати **надбавку від 5% до 30%**. При цьому надбавка не менше 20% встановлюється тим керівникам та педагогам, які апробують Державний стандарт початкової освіти, а також викладають українську мову і літературу у школах з навчанням мовами національних меншин (**рішення ОМС**)

Підвищено з 1 січня 2018 року **посадовий оклад на 10%** педагогічних працівників, оплата праці яких здійснюється за рахунок освітньої субвенції. Поряд із тим, підвищення оплати праці інших педагогічних працівників планується з 1 вересня 2018 року.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Заробітна плата вчителя складається з:

Посадового окладу, що підвищується з урахуванням кваліфікаційних категорій та звань педагогічних працівників після чергової чи позачергової атестації (частина друга статті 61 Закону України «Про освіту»; постанова КМУ від 30.08.2002 № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери»)

Щомісячної надбавки за вислугу років у % відповідно до посадового окладу: понад три роки - 10 відсотків; понад 10 років - 20 відсотків; понад 20 років - 30 відсотків посадового окладу (частина четверта статті 61 Закону України «Про освіту»).

Доплат (стаття 97 Кодексу законів про працю України; постанова КМУ від 25.08.2004 р. № 1096 «Про встановлення розміру доплати за окремі види педагогічної діяльності»). Наприклад, за класне керівництво, роботу в інклюзивних класах, перевірку зошитів, завідування навчальними кабінетами, майстернями тощо.

Допомоги на оздоровлення (1 раз на рік; частина перша статті 57 Закону України «Про освіту»)

Надбавки за «престижність праці» від 5-30 % за рішенням керівника закладу освіти в межах фонду оплати праці (постанова КМУ від 23.03.2011 № 373 «Про встановлення надбавки педагогічним працівникам закладів дошкільної, позашкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), вищої освіти, інших установ і закладів незалежно від їх підпорядкування» зі змінами, прийнятими від 11.01.2018 року)

Грошової винагороди «за сумлінну працю» (1 раз на рік; частина перша статті 57 Закону України «Про освіту»)

Виплат премій у межах фонду оплати праці (відповідно до статті 143 Кодексу законів про працю України до працівників підприємств, установ, організацій можуть застосовуватись будь-які заохочення, що містяться в затверджених трудовими колективами правил внутрішнього трудового розпорядку)

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

**Зміни у фінансуванні заробітної плати вчителів
за інформацією Міністерства фінансів України**

Категорія	2016	2017	2018
Без категорії	3209	4853	6303
II категорія	3775	5993	7752
I категорія	4086	6417	8301
Вища категорія	4397	6841	8849
Керівні кадри	5654	8960	11552

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

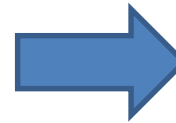

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Система якості освіти в закладах загальної середньої освіти (статті 41, 45, 48, 49 Закону України "Про освіту")

Атестація закладів загальної середньої освіти, що проводилась органами управління освітою, СКАСОВАНА

Інституційний аудит буде здійснювати Державна служба якості освіти 1 раз на 10 років (механізм здійснення аудиту буде розроблений спільно з АМУ (є попередня домовленість)

Громадська акредитація закладу освіти (оцінювання ефективності внутрішньої системи забезпечення якості освіти та забезпечення здобувачами освіти результатів навчання, передбачених програмами та стандартами освіти)

Постанова КМУ від 06.12.2016 року № 947 «Про утворення Державної служби якості освіти України». Нею утворено ДСЯО шляхом перетворення Державної інспекції навчальних закладів, а 14.03.2018 року прийнято постанову КМУ «Деякі питання Державної служби якості освіти України».

АМУ спільно з ДСЯО обговорювала можливість залучення професійних об'єднань/асоціацій педагогів до здійснення таких процедур

ДСЯО, крім центрального апарату, матиме регіональні відділення. В державному бюджеті враховано видатки на створення Державної служби якості освіти у **обсязі 30,1 млн. гривень.**

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

20 березня 2018 року ДСЯО проведено стратегічну сесію “Система забезпечення якості шкільної освіти. Завантаження” : презентовано досвід Чеської шкільної інспекції (показники критеріїв оцінювання моделі якісної школи)

Концепція та рамки школи: стратегія розвитку школи пов’язана із стратегією засновника; програма школи відкрита і зрозуміла всім; конструктивна комунікація учасників освітнього процесу та їх фізична і психічна безпека; дієва співпраця із засновником та партнерами (вітчизняними та міжнародними)

Педагогічне ведення школи: оцінка освітнього процесу та управління; добрі просоціальні відносини між учасниками освітнього процесу; наявна система оцінювання педагога і регулярний зворотній зв’язок; стан матеріальних умов для навчання; план власного розвитку керівництва школи

Якість педагогічного колективу: педагоги підтверджують власну професійність документами та вмінням будувати діалог; виявляють повагу та інтерес до кожного учня; активно співпрацюють з колегами (запрошують до себе на уроки); стимулюють активне врядування учнів; здійснюють регулярну самооцінку

Навчання: педагоги стимулюють та мотивують учнів до критичного мислення; застосовують різні форми і методи роботи; підтримують позитивний мікроклімат у класі; враховують індивідуальний розвиток учнів; сприяють самооцінюванню та взаємооцінюванню учнів; сприяють їх адаптації у соціумі

Результати навчання учнів: системна і постійна оцінка розвитку кожного учня; вивчення відповідності результатів навчання навчальним програмам; учні громадсько активні; школа відстежує успішність випускників;

Підтримка учнів у навчанні: при прийомі та переході на навчання переваги нікому не надаються; створюється інклюзивний освітній простір; відсутні стереотипні оцінки учнів

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

ДСЯО у 2018 році планує:

- Утворити 25 територіальних органів та здійснити пілотування з розбудови 6 територіальних органів.**
- Підготувати освітніх експертів для територіальних органів Служби (2018-2019 роки).**
- Розробити стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості загальної середньої освіти (обговорити їх).**
- Здійснити пілотування стандартів у школах (2018-2019 навчальний рік)**
- Розробити і затвердити порядок проведення інституційного аудиту.**
- Визначити процедуру експертизи та затвердження освітніх програм закладів загальної середньої освіти.**

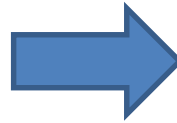
USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Створення інклюзивно-ресурсних центрів (постанова Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. № 545)

Забезпечують права дітей з особливими освітніми потребами віком від 2 до 18 років на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти шляхом проведення психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини

Утворюються шляхом реорганізації Психолого-медико-педагогічних комісій (ПМПК)

Постановою визначено: завдання ІРЦ, порядок організації комплексної оцінки розвитку дитини та надання психолого-педагогічної допомоги; вимоги до кадрового забезпечення ІРЦ та ведення ділової документації центру тощо.

МОН розробило документи, що очікують затвердження (знаходяться на обговоренні):

Проект наказу МОН “Про затвердження Положення про команду психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої та дошкільної освіти”
(складається з постійних учасників та залучених фахівців)

Проект наказу МОН “Про примірний перелік вимог до оснащення кабінетів інклюзивно-ресурсних центрів для надання психолого-педагогічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами” (мультимедійне, комп’ютерне обладнання та дидактичні матеріали)

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

«Почніть робити те, що потрібно.
Потім робіть те, що можливо.
І ви раптом виявите, що робите
неможливе», -
Св.Франциск Асізський

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Людмила Мозгова, аналітик Аналітичного центру
ВА ОМС “Асоціація міст України”, кандидат
педагогічних наук

mozgova@auc.org.ua

Адреса сайту: <http://www.auc.org.ua/galuz/osvita>

вул. Січових Стрільців, 73, 12 поверх,

м. Київ, 04053

тел./факс +38 044 30 82; 486 30 82